HRVATSKI SABOR
Odbor za poljoprivredu
Klasa: 900-01/26-01/1
Urbroj: 6521-16-26-1
Zagreb, 21. travnja 2026.

EUROPSKA KOMISIJA

Ursula von der Leyen, predsjednica Europske komisije

Christophe Hansen, povjerenik za poljoprivredu i hranu

Cóstas Kadís, povjerenik za ribarstvo i oceane

Piotr Serafin, povjerenik za proračun, borbu protiv prijevara i javnu upravu

EUROPSKI PARLAMENT

Veronika Vrecionová, predsjednica Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

Carmen Crespo Díaz, predsjednica Odbora za ribarstvo

Siegfried Mureşan (EPP, RO), izvjestitelj Europskog Parlamenta za VFO
Carla Tavares (S&D, PT), izvjestiteljica Europskog Parlamenta za VFO

Predsjednici odbora nadležnih za poljoprivredu, ribarstvo i ruralni razvoj u parlamentima država članica Europske Unije

Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora proveo je, na 43. (tematskoj) sjednici Odbora, održanoj 14. travnja 2026., raspravu na temu: „Višegodišnji financijski okvir i Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje od 2028. – 2034. – predstavljanje mišljenja Europskog revizorskog suda o: Predloženom novom jedinstvenom fondu za potrošnju sredstava u područjima kohezije, poljoprivrede i sigurnosti, utemeljenom na nacionalnim planovima; Novoj zajedničkoj poljoprivrednoj politici te Praćenju rashoda EU i uspješnosti, kao i drugim horizontalnim pravilima za programe i aktivnosti Unije - (COM (2025) 565, COM (2025) 553, COM (2025) 560 i COM (2025) 545).

Nakon uvodnih izlaganja Iliane Ivanove, Alejandra Blanca Fernandeza i Ivane Maletić, članova Europskog revizorskog suda (Suda), te provedene rasprave s predstavnicima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, akademske i stručne javnosti te resornih institucija, komora i udruženja, na sjednici je zaključeno kako je važno aktivno sudjelovati u raspravama na razini Europske unije i s partnerskim institucijama iz država članica na temu novog Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i njegovog utjecaja na nacionalni poljoprivredni i ribarski sektor. Temeljem rasprave provedene na 43. (tematskoj) sjednici, Odbor za poljoprivredu je na svojoj 44. sjednici, održanoj 21. travnja 2026. godine odlučio pokrenuti politički dijalog s Europskom komisijom o navedenim temama i o istome izvijestiti nadležne Odbore i izvjestitelje Europskog parlamenta kao i odbore u nacionalnim parlamentima država članica, koji su nadležni za poljoprivredu, ribarstvo i ruralni razvoj. Slijedom navedenog, na 44. sjednici Odbora za poljoprivredu zaključeno je, kako slijedi:

1. Odbor ističe potrebu za analizom učinaka predloženog VFO-a na poljoprivredni i ribarski sektor Republike Hrvatske, kao i učinaka reforme ZPP-a na poljoprivredni sektor, posebno u pogledu promjena u načinu financiranja i provedbe politike te uvođenja degresivnosti i diferencijacije potpora.

2. Odbor naglašava da ukidanje posebnog fonda za ZPP i integracija u jedinstveni Europski fond predstavlja temeljnu promjenu koja može utjecati na stabilnost, predvidljivost i vidljivost financiranja poljoprivrede te poziva na jasnije definiranje mehanizama raspodjele i zaštite sredstava namijenjenih poljoprivredi i ribarstvu te povećanje

namjenskih sredstava za ZPP i ZRP budući da predloženi minimalni iznosi za financiranje politika (ringfenced) nisu dostatni s obzirom na brojne izazove u tim sektorima te ne omogućuju osiguravanje adekvatne potpore proizvođačima.

3. U tom smislu, Odbor upozorava na nedostatnu jasnoću u vezi s ukupnom razinom financiranja ZPP-a i ZRP-a kao i vremenskim okvirom provedbe, što smanjuje predvidljivost za poljoprivrednike i ribare te otežava planiranje ulaganja. Odbor naglašava važnost osiguravanja dostatnih i jasno definiranih sredstava za ZPP i ZRP kako bi se osigurala stabilnost dohotka i ulaganja te kontinuitet razvoja ruralnih i obalnih područja.

4. Odbor dodatno upozorava da u predloženom modelu financiranja nije jasno definiran budući status postojećih sektorskih intervencija, kao što su vinska omotnica, pčelarski program te operativni programi za voće, povrće i maslinovo ulje, što stvara značajnu neizvjesnost u pogledu kontinuiteta ciljanih potpora i stabilnosti proizvodnje u tim sektorima.

5. Odbor ističe da predloženi model, prema kojem se brojne obvezne mjere ZPP-a i ZRP-a financiraju iz neraspodijeljenih sredstava nacionalne omotnice za NRPP, ovisno o ishodu međusektorskih pregovora na nacionalnoj razini, ne osigurava dovoljnu razinu sigurnosti za provedbu politika te značajno ograničava mogućnost dugoročnog planiranja ulaganja.

6. Odbor ističe da predloženi model, kojim se ukidaju dva odvojena stupa provedbe ZPP, rezultira gubitkom komponente ruralnog razvoja, što je ograničavajuće, uzimajući u obzir hrvatske nacionalne prioritete, posebice one vezane uz zaustavljanje depopulacije. Zbog navedenoga Odbor ističe važnost osiguranja namjenskih sredstava za nastavak intervencija vezanih uz jačanje proizvodnih kapaciteta poljoprivrednih proizvođača i ulaganja koja doprinose jačanju i daljnjem razvoju ruralnih i priobalnih krajeva, uključujući i pristupe lokalnog razvoja vođenog zajednicom (LEADER-CLLD) putem lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova). Odbor uzima u obzir prijedlog uvođenja cilja od 10 % ruralnog targetiranja u okviru nacionalnih alokacija, no ističe da je

takav pristup nedostatan, kako u pogledu razine financijskih sredstava tako i u pogledu njegove neobvezujuće i nedovoljno precizno definirane prirode, te ne može u potpunosti nadomjestiti postojeći okvir ruralnog razvoja niti osigurati njegovu stratešku i teritorijalnu usmjerenost.

7. Odbor smatra da bi NRPP-ovi trebali objasniti ulogu LEADER-CLLD-a u rješavanju nacionalnih ruralnih izazova i kako on nadopunjuje sektorske ruralne mjere za očuvanje lokalnog vodstva. Pri tome boljim razjašnjavanjem odnosa između CLLD-a i LEADER-a, treba izbjeći rizik od različite nacionalne provedbe i fragmentacije. Potporu istome dalo bi i vraćanje te jačanje nadležnosti lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova), uključujući njihove ključne funkcije u provedbi LEADER-CLLD pristupa, osobito u pogledu pripreme i objave natječaja, odabira projekata i određivanja razine potpore, u skladu s postojećim regulatornim okvirom.

8. Uzimajući u obzir važnost ulaganja u modernizaciju proizvodnje, povećanje preradbenih kapaciteta i razvoj proizvoda više dodane vrijednosti za hrvatski poljoprivredno-prehrambeni sektor, Odbor posebno ukazuje na potrebu osiguravanja sredstava za ulaganja u prehrambeno-prerađivačke kapacitete u narednom programskom razdoblju. U tom smislu Odbor smatra da izostanak jasno definiranog okvira za financiranje prerade predstavlja ozbiljan rizik za održivost sektora, jer bi smanjenje ulaganja moglo dovesti do pada konkurentnosti domaće industrije, povećanja ovisnosti o uvozu te smanjenja lokalne prerade poljoprivredne sirovine.

9. Odbor upozorava na rizike povezane sa složenom pravnom arhitekturom i fragmentacijom zakonodavnog okvira, što može otežati provedbu politike za nacionalna tijela i krajnje korisnike te povećati administrativno opterećenje i pravnu nesigurnost, zbog čega je potrebno dodatno pojednostavljenje pravila te ubrzanje postupaka dodjele i isplate financijskih sredstava za poljoprivredu i ribarstvo, kako bi se korisnicima osigurala pravodobna dostupnost financiranja. Isto tako, Odbor ističe kako različite stope sufinanciranja obzirom na tip intervencije, izvor sredstava i lokaciju na kojoj se provodi

intervencija uvodi nepotrebnu i preveliku razinu kompleksnosti u provedbu NRPP-a i ZPP-a.

10. Odbor ističe važnost očuvanja jedinstvenog karaktera ZPP-a te smatra da ključne odredbe trebaju biti jasno definirane u zasebnom sektorskom zakonodavnom okviru. Također, Odbor smatra da isti pristup treba primijeniti i na ZRP čije se ključne odredbe trebaju izdvojiti u sektorsku uredbu o ZRP-u radi veće pravne jasnoće i transparentnosti.

11. Odbor naglašava da povećana fleksibilnost za države članice može, suprotno ciljevima zajedničke politike, dovesti do narušavanja jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu, primjerice u situacijama kada pojedine države osiguravaju višu, a druge nižu razinu potpore za iste proizvodne sektore, što može dovesti do distorzije tržišnog natjecanja. U tom smislu Odbor naglašava da bi osiguranje jednakih uvjeta potpore za europske poljoprivrednike i ribare u svim državama članicama EU trebalo biti temelj ZPP i ZRP uz uspostavu učinkovitih mehanizama nadzora i usporedbe razina potpore.

12. Odbor posebno ističe važnost prepoznavanja potreba financiranja projekata u šumarskom sektoru i ističe kako je pri tome u obzir potrebno uzeti pozitivan utjecaj koji na šumi bazirane industrije imaju za razvoj ruralnih područja i biogospodarstvo.

13. Odbor podsjeća da je jamčenje primjerenog životnog standarda poljoprivrednom stanovništvu jedan od temeljnih ciljeva ZPP-a, definiran Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, te cilj koji izravno utječe na očuvanje vitalnosti ruralnih područja. Iako je ZPP već pozitivno utjecao na generacijsku obnovu u poljoprivredi, Odbor ističe da visoka prosječna dob poljoprivrednika u EU (57 godina) i dalje predstavlja izazov za održivost sektora. U tom kontekstu Odbor izražava zabrinutost zbog prijedloga da se od 2032. godine iz prava na ostvarenje potpore dohotku po površini isključe umirovljeni poljoprivrednici, kako je predviđeno Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju uvjeta za provedbu potpore Unije zajedničkoj poljoprivrednoj politici za razdoblje od 2028. do 2034.

14. Odbor ističe da predloženi model praćenja i izvještavanja ne osigurava dovoljnu povezanost između ciljeva, intervencija i rezultata, osobito kada se administrativni koraci smatraju ostvarivanjem ciljeva bez mjerenja stvarnih učinaka te poziva na uvođenje jasnijih i mjerljivih pokazatelja učinka.

15. Odbor naglašava važnost prikupljanja podataka o stvarnim troškovima provedbe intervencija, budući da bez tih podataka nije moguće procijeniti ekonomičnost i učinkovitost ulaganja niti osigurati usporedivost među državama članicama.

16. Odbor upozorava da predloženi sustav indikatora može otežati pouzdano i usporedivo mjerenje rezultata među državama članicama, osobito kada se koriste različiti pristupi praćenju, što otežava procjenu ukupnog napretka na razini Europske unije i usporedivost među državama te predlaže dodatnu harmonizaciju metodologije i fokus na ključne pokazatelje.

17. Odbor ističe da multipliciranje horizontalnih kriterija (klimatskih, okolišnih i socijalnih) može povećati administrativno opterećenje za korisnike i upravljačka tijela te poziva na njihovo pojednostavljenje i jasnije usmjeravanje, uz istodobno osiguravanje jednakih standarda za proizvode iz trećih zemalja koji ulaze na tržište Europske unije.

18. Odbor ističe važnost jačanja sustava znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS), uz jačanje savjetodavne službe i učinkovitije korištenje Europskog partnerstva za inovacije, s ciljem boljeg prijenosa znanja u praksu te povećanja produktivnosti i održivosti.

19. Odbor naglašava potrebu jačanja mehanizama za upravljanje krizama u poljoprivredi, uključujući dostupnost financijskih sredstava i jasna pravila za intervencije u slučaju poremećaja na tržištu i izvanredne okolnosti.

20. Odbor ističe važnost nastavka i unaprjeđenja programa distribucije voća, povrća i mlijeka u školama, uz pojednostavljenje provedbe i jače povezivanje s lokalnom proizvodnjom, osobito u cilju potpore domaćim proizvođačima i jačanja lokalnih tržišta. Odbor posebno ukazuje na važnost hrvatskih nacionalnih prioriteta u poljoprivredi, poput proizvodno-vezanih plaćanja, ekološke poljoprivrede, strateške

važnosti stočarstva, generacijske obnove hrvatskoga sela i hrvatske poljoprivrede te očuvanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kao temelja hrvatske poljoprivrede i ribarstva.

Članovi Odbora za poljoprivredu Hrvatskog sabora sa zanimanjem očekuju odgovore i mišljenje Europske Komisije o gore navedenom i bili bi zahvalni ako ih Europska Komisija dostavi što je prije moguće.

PREDSJEDNICA ODBORA

Marijana Petir